

DESIGN OF QUESTION PAPER**CLASS:- XII****TIME:- 1 Hr.****SUBJECT:- MARATHI - I****MAX. MARKS:- 20**

The weightage or the distribution of marks over different dimension of the question paper shall be as follows.

1. Weightage to learning outcomes:

Sr. No.	Learning outcomes	Marks	Percentage of marks
1.	Knowledge	05	25%
2.	Understanding	10	50%
3.	Application	03	15%
4.	Skill	02	10%
Total		20	100%

2. Weightage to content/ subject units:

Sr. No.	Units	Marks
1.	१२५	05
2.	१५	05
3.	२५०२०१	03
4.	०२२०१	07
5.		
6.		
7.		
Total		20

3. Weightage to forms of questions:

Sr. No.	Form of Questions	Marks for each question	Number of questions	Total Marks
1.	Long Answer Type(LA)	05	03	15
2.	Short Answer Type(SA-I)	-	-	-
3.	Short Answer Type(SA-II)	02	01	02
4.	Very Short Answer Type(VSA)	01	03	03
Total				20

The expected time for different types of question would be as follows:

Sr.No.	Form of Questions	Approx. time for each question in mins.(t)	Number of questions (n)	Approx. time for each form of question in mins. (nxt)
1.	Long Answer Type(LA)	10	03	30
2.	Short Answer Type(SA-I)		-	
3.	Short Answer Type(SA-II)	15	01	15
4.	Very Short Answer Type(VSA)	2	03	06
Total				1hr.

As the total time is calculated on the basis of number of questions required to be answered and the length of their anticipated answers, it would therefore, be advisable for the candidates to budget their time properly by cutting out the superfluous words and be within the expected time limits.

4. Scheme of Option:

There will be no overall choice. However, there may be internal choice in sub questions of 3 marks category.

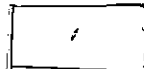
5. Weightage to difficulty level of questions:

Sr. No.	Estimated difficulty level of question	Marks	Percentage
1.	Easy	08	40%
2.	Average	10	50%
3.	Difficult	02	10%
Total		20	100%

A question may vary in difficulty level from individual to individual. As such, the assessment in respect of each question will be made by paper setter, on the basis of general anticipation from the group as a whole, taking the examination. This provision is only to make the paper balanced in weightage, rather than to determine the pattern of marking at any stage.

6. Number of main questions:

There will be 4 main questions; 2 questions of 10 mark each & 2 questions of 15 mark each.

DESIGN OF QUESTION PAPER

CLASS: - XII

TIME: - 2.30 Hrs.

SUBJECT: - MARATHI -1

MAX. MARKS:- 80

The weightage or the distribution of marks over different dimension of the question paper shall be as follows.

1. Weightage to learning outcomes:

Sr. No.	Learning outcomes	Marks	Percentage of marks
1.	Knowledge	25	31.1
2.	Understanding	20	25.1
3.	Application	25	31.1
4.	Skill	10	13.1
Total		80	100.1

2. Weightage to content/ subject units:

Sr. No.	Units	Marks
1.	११५	15
2.	५६	15
3.	२११२०१	14
4.	०१२१०१	36
5.		
6.		
7.		
Total		80

3. Weightage to forms of questions:

Sr. No.	Form of Questions	Marks for each question	Number of questions	Total Marks
1.	Long Answer Type(LA)	5(7) 10(1)	8	45
2.	Short Answer Type(SA-I)	-	-	-
3.	Short Answer Type(SA-II)	02	6	12
4.	Very Short Answer Type(VSA)	01	23	23
Total		-	37	80

The expected time for different types of question would be as follows:

Sr.No.	Form of Questions	Approx. time for each question in mins.(t)	Number of questions (n)	Approx. time for each form of question in mins. (nxt)
1.	Long Answer Type(LA)	10 _m (5), 25 _m (1)	08	75 min
2.	Short Answer Type(SA-I)		-	
3.	Short Answer Type(SA-II)	4m	06	24 min
4.	Very Short Answer Type(VSA)	2m	23	46 m
Total				2.25. m

As the total time is calculated on the basis of number of questions required to be answered and the length of their anticipated answers, it would therefore, be advisable for the candidates to budget their time properly by cutting out the superfluous words and be within the expected time limits.

4. Scheme of Option:

There will be no overall choice. However, there may be internal choice in sub questions of 3 marks category.

5. Weightage to difficulty level of questions:

Sr. No.	Estimated difficulty level of question	Marks	Percentage
1.	Easy	30	37.5%
2.	Average	39	48.75%
3.	Difficult	11	13.75%
Total		80	100%

A question may vary in difficulty level from individual to individual. As such, the assessment in respect of each question will be made by paper setter, on the basis of general anticipation from the group as a whole, taking the examination. This provision is only to make the paper balanced in weightage, rather than to determine the pattern of marking at any stage.

6. Number of main questions:

There will be 4 main questions; 2 questions of 10 mark each & 2 questions of 15 mark each.

MARATHI LANGUAGE I

STANDARD XII

TOPICS FOR FIRST MID TERM (FIRST FORMATIVE)

गद्य

१. भुताचा जन्म
१२. माझ्या आयुष्याची गोष्ट

पद्य

१. सांगितली खूप मने माझ्या
११. बहरतील मंळे

व्याकरण

१. शब्दांच्या जाती

लेखन

१. अर्जलेखन
२. उता-याचा एक तृतीयांश सारांश

MARATHI LANGUAGE I

STANDARD XII

TOPICS FOR FIRST TERM

गद्य

१. भृताचा जन्म
२. दहावीची (अ)पूर्वतयारी
३. ज्याचं त्याचं नंदनवन
४. आदर्शाच्या शोधात
५. माझ्या आयुष्याची गोष्ट
६. अंभोरे यांची मुलाखत (पृष्ठ १३०)

पद्य

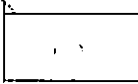
१. सांगितली खूण मने माझ्या
२. वूं ये रे बा विठला
३. चांफा
४. अमक्ताची ओळख
५. अखंड
६. देव अजब गारोडी
७. बहरतील मळे

व्याकरण

१. शब्दांच्या जाती
२. विरुद्धार्थी शब्द
३. समानार्थी शब्द
४. विरामचिन्हे

लेखन

१. वाक्यचारांचा अर्थ व त्यांचा वाक्यात उपयोग.
२. म्हणींचा अर्थ व वाक्यात उपयोग
३. शुद्धलेखन
४. पारीभाषीक शब्द
५. वृत्तांतलेखन
६. उता-याचा एक तृतीयांश सारांश

७. अर्जलेखन
८. कविता वाचून प्रश्नांची उत्तरे
९. निबंध लेखन

MARATHI LANGUAGE I

STANDARD XII

TOPICS FOR FINAL BOARD EXAMINATION

गद्य

१. भुताचा जन्म
२. दहावीची (अ)पूर्वतयारी
३. अंभोटे यांची मुलाखत (पृष्ठ १३०)
४. ज्याचं त्याचं नंदनवन
५. आदर्शाच्या शोधात
६. माझ्या आयुष्याची गोष्ट
७. ... आणि कैदेत
८. अति कालजीचे परिणाम
९. सोयरा वृक्षवल्लीचा

पद्य

१. सांगितली खूण मने माझ्या
२. तूं ये रे बा विठला
३. अभक्ताची ओळख
४. अखंड
५. देव अजब गारोडी
६. आवाहन
७. या जन्माला फुटे न भाषा
८. खांब
९. विचार

१०. बहुरतील मळे

११. नव्या शहराविषयी

१२. चाफां

व्याकरण

१. शब्दांच्या जाती

२. विरुद्धार्थी शब्द

३. समानार्थी शब्द

४. विरामचिन्हे

लेखन

१. वाक्यप्रचारांचा अर्थ व त्यांचा वाक्यात उपयोग.

२. म्हणींचा अर्थ व वाक्यात उपयोग

३. शुद्धलेखन

४. पारिभाषिक शब्द

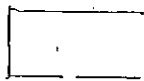
५. वृत्तांतलेखन

६. उता-याचा एक तृतीयांश सारांश

७. अर्जलेखन \ विनंती पत्र

८. कविता वाचून प्रश्नांची उत्तरे

९. निबंध लेखन

MARATHI LANGUAGE I
STANDARD XII
PATTERN FOR FIRST MID TERM (FIRST FORMATIVE)

इयत्ता : बारावी
दिनांक :
प्रथम सत्रमध्य परीक्षा
विषय : मराठी (प्रथम भाषा)
एकूण पाने : ०१
सूचना : १. शुद्धलेखनाचे नवीन नियम पाळावेत.
२. उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

गुण : २०
वेळ : १ तास

- प्र. १ : खालीलपैकी कोणत्याही एकाचे संदर्भासह स्पष्टीकरण लिहा. ०५
१. "पर एकानंबी भूत बघिटलं न्हायी. उगी चावटपना."
२. 'दादांची रमा ना तू ! छान आहेस हो बाय ! जेवशील काय आमच्या घरी?'
- प्र. २ : खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर ७ ते ८ ओळीत लिहा. ०५
१. संत नामदेवांचा प्रपंचाकडे पाहण्याचा दृष्टिकोन कसा व्यक्त झाला आहे ?
२. बहरतील मळे या कवितेत कवीने कोणता आशावाद व्यक्त केला आहे ?
- प्र. ३ : खालील वाक्यातील अधोरेखित शब्दांच्या जाती लिहा. ०३
१. एक चिमणी उघड्या खिडकीतून आत आली आणि टेबलावर बसली .
- प्र. ४ : दै. सन्मानमध्ये आलेली खालील जाहिरात वाचून आपण सचिन सालसकर \ सचिता सालसकर, 'पावन' ४३२, कॉंबा-मडगाव-गोवा असे समजून खाली नमूद केलेल्या पदासाठी अर्ज करा. ०५

अडेतोड

पत्रकारितेचे

उपलंठ

उत्साहन

दै. सन्मान

२८ मार्च २०१५

पहिजे

उपस्थापक

शैक्षणिक पात्रता : कोणत्याही शाखेचा पदवीधर

याणिय पदवीधराने प्राधान्य

अंगणकाचे ज्ञान अत्यावश्यक

अनुभव : कमीत कमी दोन वर्षे

संपर्क \ अर्ज करा :

संचालक, सुधिर पॅकेजींग, ४-७७

श्रीशुद्ध औद्योगिक प्रसाहत, श्रीशुद्ध-काणकोण-गोवा.

प्र.५. खालील उता-याचा एक दुतीयांश साचांथा लिहा.

02

प्रसारमाध्यमे आणि सामाजिक संस्थाना तिहारमध्ये मुक्त प्रवेश देऊन डॉ. किरण बेदी यांनी एक नवाच पायंडा पाडला. आजवरची प्रथा अशी होती की केवळ तिहारच्याच नव्हे तर देशातील प्रत्येक तुरुंगाच्या त्या भल्यामोठ्या लोखंडी बंद दरवाज्याआड काय घडतं याबद्दल कमालीची गुप्तता बाळगण्यात येत असे. अगदी आजसुद्धा प्रसारमाध्यमे आणि सामाजिक संस्थाना तुरुंगात प्रवेश करण्यापासून शक्य तितकं परावृत्त करण्याची धडपड अनेक संस्था करत असतात. असे तुरुंग ज्या व्यक्तींना ठेवण्यासाठी बांधले आहेत त्या व्यक्तीच्या आयुष्यात सकारात्मक बदल घडवून आणणारं वातावरण या सामाजिक संस्थामुळे तेथे निर्माण होऊ शकणारं असतं. ते तसं मुळीच होऊ नये अशा इच्छेनेच या संस्थाना लांब ठेवण्यात येते. तुरुंगाची दारे आल्या गेल्या सर्वांना खुली करावी तेथील कैद्यांना प्रयोगशाळेतील नमुन्याप्रमाणे ठेवावे... अशा मताचा तर मीही नाही. अगदी नक्कीच नाही. पण ज्या व्यक्तीच्या अंगी काही मदतकार्य देण्याची क्षमता आहे पात्रता आहे आणि तुरुंगाच्या व्यवस्थापनाच्या खांद्याला खांदा लावून काम करण्याची कुवत आहे अशांचं तरी खुल्या दिनां तुरुंगात स्वागत झालं पाहिजे. उगीच तुरुंगातील कैद्यांना हाल भोगायला लावण्यात अपुरा निधी असल्याची सबब पुढे करण्यात तरी काय अर्थ आहे? आणि तेही त्या कैद्यांची आयुष्ये आर्थिक भावनिक व बौद्धिकदृष्ट्या समृद्ध करणं शक्य असताना.

पान कमांक ८९

डॉ. किरण बेदी प्रस्तुत 'तुरुंगातील सावल्या'

मूल लेखक : रूझबेह मरुचा

अनुवाद : लीना सोहोनी

- प्र १. मध्ये पाठांवर संदर्भ विचारल्यास प्र. २ मध्ये कवितांवर प्रश्नच विचारावा.
- प्र २. जर पाठांवर आधारीत असले तर प्र. १. मधील संदर्भ कवितांवरच विचारावा.
- पाठ आणि कवितांवरचे प्रश्न एकत्र विचारू नयेत. तसेच पाठांवरच्या प्रश्नांना कवितांचे वा कवितांच्या प्रश्नांना पाठांचे पर्याय देऊ नयेत.
- प्र ३ मध्ये तीन अधोरेखित शब्द हवेत.

MARATHI LANGUAGE I
STANDARD XII
PATTERN FOR FIRST TERMINAL (FIRST SEMISTER)

Date :21-01-2016	Sub : Marathi (Language I)	Marks : 80
Total No. of Questions : 08	(Printed Pages :03)	Time : 2.30 Hrs.

- सूचना : १. शुद्धलेखनाचे नवीन नियम पाळावेत.
२. उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.१.अ. खालीलपैकी कोणत्याही एकाचे वाक्यांचे संदर्भासह स्पष्टीकरण लिहा. 0५
१. "पर एकानंभी भूत बघिटलं न्हायी. उगी चावटपना."
२. 'दादांची रमा ना नू ! छान आहेस हो बाय ! जेवशील काय आमच्या घरी?'
- प्र.१.ब. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर ७ ते ८ ओळीत लिहा. 0५
१. बॅडच्या आवाजामुळे लेखकाच्या मनात कोणत्या शंका आल्या ?
२. मुंबईकर कामगारांचे लक्ष कोकणातल्या खेड्याकडे का लागलेले असते ?
- प्र.२.अ. खालीलपैकी कोणत्याही एकाचे संदर्भासह स्पष्टीकरण लिहा. 0५
१. जीवशिव दोनी खुंटे गे प्रपंचाचे नेटे गे ।
२. खडक काजळी घोटुनी तुमचे मनगट बाहू घडलेले
- प्र.२.ब. खालीलपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर ७ ते ८ ओळीत . 0५
१. संत नामदेवांचा प्रपंचाकडे पाहण्याचा दृष्टिकोन कसा व्यक्त झाला आहे ?
२. बहरतील मळे या कवितेत कवीने कोणता आशावाद व्यक्त केला आहे ?
- प्र.३.अ. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी एका वाक्यात लिहा 0५
१. व्ही.आर. नागराज यांच्यापासून कोणती बातमी लपवून ठेवण्यात आली ?
२. 'अग्नी'चे उद्‌घाटन केव्हा झाले ?
३. दत्तू टप्पेवाला सफाळी रुबाबदार का दिसे ?
४. अन्वरशाने गावातील मुलांना कोणते बालकडू पाजले ?
५. सहद महणजे काय ?
- प्र.३.ब. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी एका वाक्यात लिहा 0५
१. प्रपंचातून मुक्त होण्यासाठी संत ज्ञानेश्वरांनी कोणता मार्ग सुचवला आहे ?
२. आनुभवाची प्रचिती कोण देते ?
३. 'आली तुझ्या दर्शनासी' हा अंश कोणी लिहिला आहे ?
४. कवी कोणाला पिशाट म्हणतो ?
५. आत्मबलाची आवश्यकता काय ?
- प्र.३.क. खालील शब्दांसाठी पारीभाषीक शब्द लिहा. 0२
१. Backlog २. Onlooker
- प्र.४.ब. खालीलपैकी कोणत्याही एका म्हणीचा अर्थ सांगून त्याचा वाक्यात उपयोग करा. 0२
१. जथास तसे २. घटोघटी मातीच्या चुली
- प्र.४.क. खालीलपैकी कोणत्याही एका वाक्याचा अर्थ सांगून त्याचा वाक्यात उपयोग करा. 0२

१. बारा वाजणे २. पाठ फिरविणे
- प्र.५.अ. खालील वाक्यातील अधोरेखित शब्दांच्या जाती लिहा. 0४
 १. शोतावरून सायंकाळी शेतकरी मजूर घरी परतले की तो मग डोक्यावर चिवड्याची पेटी घेऊन गावात फेरी मारी .
- प्र.५.ब. खालील शब्दांचे विरुद्धार्थी शब्द लिहा. 0३
 १. समाधान २. आवड ३ गदीब
- प्र.५.क. खालील शब्दांचे समानार्थी शब्द लिहा. 0३
 १. पृथ्वी २. घोडा ३ जळ
- प्र.५.ड. खालील वाक्यात विरामचिन्हे घालून त्या वाक्यांचे पुनर्लेखन करा. 0२
 १. काही झाडे अशी असतात की त्यांना कधी फुले येत नाहीत
 २. अरे असा घाबरल्यासारखा काय दिसतोस अलीकडे तू
- प्र.५.इ. खालील वाक्य शुद्ध करून लिहा. 0२
 उद्याची ठेवावीची वाट्यात ति सुंदर पुस्तक अशी माझी सुंदर पुस्तकांची व्याख्या आहे.
- प्र.६.अ. खालील उता-याचा एक तृतीयांश सारांश लिहा. 0५
 खरं तर आयुष्यात प्रत्येक व्यक्ती कोणाचा ना कोणाचा आधार शोधत असते, मार्गदर्शन मिळवत असते. त्यात आई, वडिल, शिक्षक, मित्र, मंत्रीण, काका, मामा वा एखादा बुवा वा बाईही असू शकते. उदयोजकतेच्या क्षेत्राच्या संदर्भात पाहिलं तर, Mentor(गुरू)हा शब्द ग्रीक पुराणकथांमधून आलेला आहे. गुरू म्हणजे अशी व्यक्ती जिच्यावर आपण पूर्ण भरवसा आणि श्रद्धा ठेवू शकतो आणि वेळोवेळी त्यांच्या मार्गदर्शनाची अपेक्षा ठेवू शकतो. पूर्वीच्या काळी आई-वडिल गुरूजनांकडे मुलांना विद्याभ्यासासाठी पाठवीत. आता काल बदलला, तरीही मी म्हणेन उदयोग-व्यवसायासाठी गुरू-शिष्य परंपरा फार मोलाची ठरते. कठीण प्रसंगी गुरूसोबत असणं फार महत्वाचं असतं.
- प्र.६.ब. खालील कविता वाचून त्याच्या खाली दिलेल्या प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 0५

निसर्गाने दगड दिला
 मी त्याची मूर्ती केली
 निसर्गाने फुले दिली
 मी त्याची माल केली
 दगड- माती निसर्गाची
 मी त्यांचे देऊल केले
 पाणी होते निसर्गाचे
 मी त्याचे तिर्थ केले
 निसर्गाने वाचा दिली
 मी तिचे शब्द केले
 देवळामध्ये मूर्ती ठेवून
 शब्दांनी त्या भजन केले
 निसर्गाने दिले तरी
 सारे उलट घडत गेले
 छाती दगड आला त्याचे
 मीच अखेर अरुद्र केले!

— शंकर वैद्य

- प्रश्न : १. निसर्गाने दिलेल्या गोष्टींचा माणसाने कसा उपयोग केला ? (०२)
 २. वाचा या शब्दाचा अर्थ काय ? (०१)
 ३. माणसाकडून कोणती चूक घडली ? (०२)

प्र.७.अ. आनंद उच्च माध्यमिक विद्यालय, भाटपाल-काणकोण येथे पार पडलेल्या शिक्षकदिन समारंभाचा वृत्तांत १० ते १२ ओळीत लिहा. ०५

प्र.७.ब. दै. सन्मानमध्ये आलेली खालील जाहिरात वाचून आपण सचिन सालसकर \ सचिता सालसकर, 'पावन' ४३२, कॉंबा-मडगाव-गोवा असे समजून खाली नमूद केलेल्या पदासाठी अर्ज करा. ०५

भाडेतोड

पत्रकारितेचे

उपलक्ष

उदाहरण

दै. सन्मान

२८ मार्च २०१५

पहिजे

उप्यवस्थापक

शैक्षणिक पात्रता : कोणत्याही शाखेचा पदवीधर

जाणित्य पदवीधरान्न प्राधान्य

संगणकाचे ज्ञान अत्यावश्यक

अनुभव : कमीत कमी दोन वर्षे

संपर्क \ अर्ज करा :

संचालक, बुधिस पॅकेजिंग, ४-७७

श्रीशयळ औद्योगिक पत्राहत, श्रीशयळ-काणकोण-गोवा.

*अंतीम परीक्षेत अर्जलेखन किंवा विनंतीपत्र यापैकी कोणत्याही एकावर प्रश्न विचारला जाईल.

प्र.८. खालीलपैकी कोणत्याही एका विषयावर सुमारे पंचवीस ओळींचा निबंध लिहा. १०

- १ : रस्त्या सुरक्षा आणि माझी जबाबदारी.   २ : एका ट्रकचे आत्मवृत्त
 ३ : माझा आवडता खेळाडू.   ४ : एक अविस्मरणीय दिवस.

*****

प्रकल्प पद्धती

एखाद्या विषयाचा सर्व अंगांनी विचार करणारी, त्या विषयाचे आकलन होण्यासाठी आवश्यक त्या सर्व साधन-साहित्याचा वापर करणारी, त्या विषयाशी संबंधित इतर सर्व विषयांचा एकसंधपणे विचार करणारी अशी एकात्म शिक्षण पद्धती.

प्रकल्पाच्या पायऱ्या

१. हेतू निश्चित करणे.
२. हेतूनुसार प्रकल्प विषयाची आखणी करणे.
३. निवडलेल्या प्रकल्पाची आखणी करणे.
४. आखणीनुसार उपक्रमांचे नियोजन करणे.
५. नियोजनानुसार उपक्रमांचे आयोजन करणे.
६. प्रकल्पाचे मूल्यमापन करणे.

निवडता येण्यासारखे काही विषय

१. क्षेत्रमेट किंवा सहल
२. नाटय अभिव्यक्ती
३. प्रतिकृती बनवणे
४. माहितीचे संकलन आणि विश्लेषण
५. लेखन
६. फोटोचे वा चित्रांचे संकलन.

गुणविभागणी

क्र.	विषय	गुण
१	विषयाची निवड	०१
२	विद्यार्थ्यांने केलेली पूर्वतयारी \ आखणी	०२
३	विद्यार्थ्यांने केलेले संशोधन, वाचनालयातील काम, प्रत्यक्ष भेटी, घेतलेल्या मुलाखती,	०३
४	लीखित स्वरूपातला प्रकल्प	०२
५	प्रकल्पावर तोंडी परिक्षा \ चर्चा	०२